

seredes til omtrent $\frac{1}{8}$ af sin oprindelige Værdi. Alt dette betegnede uhyre Forskydninger i Fordelingen indenfor Befolkningen.

Hvor vanskelige Forholdene var under Krigstiden ses af Statistiken over Forbruget af forskellige Varer. I Aaret 1918 var Finlands Forbrug af Hvede kun faa Procent af, hvad det var i Aarene før Krigen. Forbruget af Rug gik ned til $\frac{1}{3}$. Kun Kartoffelforbruget steg, men ikke tilnærmelsesvis saa meget, at det kunde dække Nedgangen paa andre Punkter, saa at det var meget knapt med Føden. Ogsaa Varer som Sukker, The og Kaffe gik det stærkt ud over. Efter Krigsaarene kom der dog mere normale Forhold, og Levefoden synes i det hele at være bleven højere end i Aaringerne for Krigen, selv om Forbruget af Sukker, Kaffe osv. vidner om en langt større Nøjsomhed end herhjemme.

I mangt og meget kom Forholdene iøvrigt til at minde om, hvad vi oplevede her. Der som her var der Kamp mod »Kædehandel«, og man kom ind paa Priskontrol og Regulering af Forbruget. Man anstrengte sig for at finde Surrogater og for at fremskaffe Varer, der kunde egne sig til Eksport. Men efter at Krigen var ophørt og Oprøret slaaet ned, aandede Befolkningen op, og der kom nu et betydeligt Opsving, ligesom der nu blev Tid til en kraftig social og økonomisk Lovgivning. Til Forstaaelse af alt dette giver Dr. Harmajas Bog mange Fingerpeg.

Harald Westergaard.

MARGARINEINDUSTRIEN I DANMARK. Udarbejdet af *Einar Cohn* og *H. N. Skade*. Udgivet af Aktieselskabet *Otto Monsted* i Anledning af Virksomhedens 50-aarige Bestaaen. København 1933. 126 Sider.

Aktieselskabet Otto Monsted har paa en smuk og værdig Maade fejret sin halvtredsaaarige Bestaaen ved at udgive den af Cohn og Skade udarbejdede Monografi om Margarineindustrien i Danmark. Det smukke Udstyr og det lødige Indhold staar godt til hinanden, og det maa vel være et godt Tegn, at et stort Industriselskab vælger denne Form for et Festskrift. Det er virkelig Industriens Historie og ikke selve Selskabets Historie, der er Genstanden for Monografien.

Der er lagt et overmaade stort Arbejde ind i Undersøgelsen og samlet et meget fyldigt Materiale, som er af megen Værdi for alle dem, der teoretisk og praktisk, som Videnskabsmænd, Politikere, Embedsmænd og Industrifolk, skal beskæftige sig med Margarinen. Nu og da kunde man ønske, at Forfatterne havde hævet sig lidt mere over deres Stof og dristet sig til at trække Udviklingslinierne noget stærkere op, men denne Indvending træder mere og mere i Baggrunden, jo mere man fordyber sig i det alsidige og grundige Arbejde.

Bogen om Margarineindustrien behandler de almindeligste Hovedtræk i Margarinefremstillingens Teknik, men saaledes at denne Side af Sagen kun fremtræder, hvor den faar Betydning for Forstaaelsen af Margarinens Stilling i Forbruget, dens Økonomi og Industriens Organisation. En vigtig Plads i Bogen faar naturligvis Margarinens politiske Historie fra den første Bekendtgørelse af 14. December 1881 fra Københavns Politi »i Anledning af de Bedragerier, der, som under forskellige Retssager konstateret, hyppigen finder Sted derved, at kunstigt Smør sælges for ægte Smør eller dog uden udtrykkelig Angivelse af, at det, der sælges, er kunstigt Smør« og til »den helt ny

seredes til omtrent $\frac{1}{8}$ af sin oprindelige Værdi. Alt dette betegnede uhyre Forskydninger i Fordelingen indenfor Befolkningen.

Hvor vanskelige Forholdene var under Krigstiden ses af Statistiken over Forbruget af forskellige Varer. I Aaret 1918 var Finlands Forbrug af Hvede kun faa Procent af, hvad det var i Aarene før Krigen. Forbruget af Rug gik ned til $\frac{1}{3}$. Kun Kartoffelforbruget steg, men ikke tilnærmelsesvis saa meget, at det kunde dække Nedgangen paa andre Punkter, saa at det var meget knapt med Føden. Ogsaa Varer som Sukker, The og Kaffe gik det stærkt ud over. Efter Krigsaarene kom der dog mere normale Forhold, og Levefoden synes i det hele at være bleven højere end i Aaringerne for Krigen, selv om Forbruget af Sukker, Kaffe osv. vidner om en langt større Nøjsomhed end herhjemme.

I mangt og meget kom Forholdene iøvrigt til at minde om, hvad vi oplevede her. Der som her var der Kamp mod »Kædehandel«, og man kom ind paa Priskontrol og Regulering af Forbruget. Man anstrengte sig for at finde Surrogater og for at fremskaffe Varer, der kunde egne sig til Eksport. Men efter at Krigen var ophørt og Oprøret slaaet ned, aandede Befolkningen op, og der kom nu et betydeligt Opsving, ligesom der nu blev Tid til en kraftig social og økonomisk Lovgivning. Til Forstaaelse af alt dette giver Dr. Harmajas Bog mange Fingerpeg.

Harald Westergaard.

MARGARINEINDUSTRIEN I DANMARK. Udarbejdet af *Einar Cohn* og *H. N. Skade*. Udgivet af Aktieselskabet *Otto Monsted* i Anledning af Virksomhedens 50-aarige Bestaaen. København 1933. 126 Sider.

Aktieselskabet Otto Monsted har paa en smuk og værdig Maade fejret sin halvtredsaaarige Bestaaen ved at udgive den af Cohn og Skade udarbejdede Monografi om Margarineindustrien i Danmark. Det smukke Udstyr og det lødige Indhold staar godt til hinanden, og det maa vel være et godt Tegn, at et stort Industriselskab vælger denne Form for et Festskrift. Det er virkelig Industriens Historie og ikke selve Selskabets Historie, der er Genstanden for Monografien.

Der er lagt et overmaade stort Arbejde ind i Undersøgelsen og samlet et meget fyldigt Materiale, som er af megen Værdi for alle dem, der teoretisk og praktisk, som Videnskabsmænd, Politikere, Embedsmænd og Industrifolk, skal beskæftige sig med Margarinen. Nu og da kunde man ønske, at Forfatterne havde hævet sig lidt mere over deres Stof og dristet sig til at trække Udviklingslinierne noget stærkere op, men denne Indvending træder mere og mere i Baggrunden, jo mere man fordyber sig i det alsidige og grundige Arbejde.

Bogen om Margarineindustrien behandler de almindeligste Hovedtræk i Margarinefremstillingens Teknik, men saaledes at denne Side af Sagen kun fremtræder, hvor den faar Betydning for Forstaaelsen af Margarinens Stilling i Forbruget, dens Økonomi og Industriens Organisation. En vigtig Plads i Bogen faar naturligvis Margarinens politiske Historie fra den første Bekendtgørelse af 14. December 1881 fra Københavns Politi »i Anledning af de Bedragerier, der, som under forskellige Retssager konstateret, hyppigen finder Sted derved, at kunstigt Smør sælges for ægte Smør eller dog uden udtrykkelig Angivelse af, at det, der sælges, er kunstigt Smør« og til »den helt ny

Situation,« vedrørende Prisforholdene paa Smør og Margarine »hvis Løsning ikke kan bestemmes ved de normale økonomiske og prismæssige Betingelser«. Løsningen af denne Situation er nu som bekendt forsøgt ved »Smør- og Margarineordningen« i Kapitel II i Loven om Kriseforanstaltninger af 13. December 1933; men hvor aktuel Bogen end er, har den ikke kunnet faa denne Afslutning med, da den ikke forelaa, da Bogen udkom.

Et andet af Bogens Hovedproblemer er Prisforholdene, som indgaaende er behandlede i Forbindelse med Smørpriserne og Margarinens Raastofpriser. Desuden er der naturligvis gjort Rede for Margarinens Betydning for Ernæringen paa Grundlag saavel af engelske og amerikanske Undersøgelser som Arbejdet paa Aktieselskabet Otto Mønstedts, af Professor Fredericia, ledede Vitaminlaboratorium. Og ikke mindst er Spørgsmaalet om Margarinens Betydning for Landets Økonomi indgaaende undersøgt. Resultatet samles vel bedst i den Sætning, hvori det hedder: »Idet Margarineproduktionen paatog sig at dække hele Stigningen i Efterspørgslen efter Fedtstoffer, blev der med den stærkt stigende Smørproduktion en voksende Mængde Smør tilovers til Eksport«. Forbrugernes Gevinst søges ogsaa gjort op, og beregnet paa Grundlag af Forskellen mellem Smør- og Margarineprisen vilde der, hvis man erstattede hele Margarineforbruget med Smør, i 1930 blive en Merudgift af 150 Millioner Kroner, efter Priserne i Midten af 1933 kun ca. 60 Millioner Kroner.

Helge Smith.
